

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

Adres : Ahlatlıbel Mah. 1822.Sok. No:70 İncek-Çankaya/ANKARA **YMM** : Sakıp ŞEKER
Vergi Dairesi : Doğanbey V.D. **Bağlı Olduğu Oda** : Ankara YMM Odası (861)
Vergi Kimlik No: 4960020316 **Sicil No** : 06102017
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 **Mühür No** : 898
Fax : (312) 417 66 73 **E-mail** : kanitymm@kanitymm.com.tr

SİRKÜLER 2018 /13

Ankara, 08/10/2018

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATİNE !

DÖVİZLİ SÖZLEŞME SINIRLAMASININ İSTİSNA HALLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ YAYIMLANMIŞTIR.

Bilindiği üzere 13.09.2018 tarihinde yayımlanan 12.09.2018 tarih ve 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kararın “Döviz” başlıklı 4 üncü maddesine 13.09.2018 tarihinden itibaren eklenen (g) bendi ile *Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları yasaklanmış, 32 sayılı Karara eklenen geçici 8 inci madde ile de 13.09.2018 tarihinden itibaren 30 gün içinde, (g) bendinde belirtilen ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi istenilmiştir.*

Bu Tebliğde, Karar ile getirilen sınırlamanın Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen istisna halleri düzenlenmiştir.

1) Gayrimenkul Satış ve Kiralama Sözleşmeleri

Tebliğde, Türkiye’de yerleşik kişilerce yapılan gayrimenkul satış ve kiralama sözleşmelerine istisna getirilmemiştir.

Buna göre, Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış ve kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacaktır.

2) İş Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişiler; yurt dışında ifa edilecekler dışında kalan iş sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye’de yerleşik olmakla birlikte, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişiler ile yapılan iş sözleşmeleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapılabilecektir.

3) Hizmet Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişiler arasındaki danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacaktır. Ancak Tebliğ ile bazı hizmet sözleşmelerine istisna getirilmiştir.

Buna göre aşağıdaki hizmet sözleşmeleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenebilecektir:

- Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.

4) Dışarıda Yerleşik Olup Türkiye’de Faaliyette Bulunan Kişilerle Yapılan İş ve Hizmet Sözleşmeleri

Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

Ancak, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilecektir.

5) Menkul Satış veya Kiralama Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, iş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul (ham madde, mamul, ticari mal vb.) satış veya kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırabileceklerdir.

6) Taşıt Kiralama Sözleşmeleri

Taşıt kiralama (İş makineleri dahil) sözleşmelerinde bedel Türk Lirası cinsinden belirlenmek zorundadır. Bununla birlikte, 13.09.2018 tarihinden önce imzalanmış iş makineleri de dâhil taşıt kiralama sözleşmelerinin, sözleşme sonuna kadar Türk Lirası’na çevrilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

7) Eser Sözleşmeleri

Bilindiği üzere, Türk Borçlar Kanunu’nun 470 inci maddesinde Eser Sözleşmesi, yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşme olarak tanımlanmıştır. Örneğin, inşaat yapım işleri veya altyapı işleri eser sözleşmesi kapsamında değerlendirilmektedir. Tebliğe göre, Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, eser sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayacaktır.

Tebliğde, düzenlemenin tek istisnası olarak gemilerin inşası, tamiri ve bakımına ilişkin eser sözleşmeleri sayılmıştır. Buna göre, 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilerin inşası, tamiri ve bakımına ilişkin eser sözleşmelerinde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecektir.

8) Finansal Kiralama ve Leasing Sözleşmeleri

Finansal kiralama ve leasing sözleşmelerinde, sadece aşağıda belirtilen istisnai durumlarda sözleşme bedeli döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecektir.

Buna göre;

- Gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde,
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde

sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecektir.

9) Yurt Dışında Üretilen Yazılımlara İlişkin Satış Sözleşmeleri ile Donanım ve Yazılımlara İlişkin Lisans ve Hizmet Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecektir.

10) SPK Sözleşmeleri

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve deposertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

11) Kamu kurum ve kuruluşların taraf olduğu sözleşmeler

Tebliğde, kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu aşağıdaki sözleşmelere istisna getirilmiştir.

Buna göre;

- Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası anlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.
- Hazine ve Maliye Bakanlığının 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

12) Havayolu Faaliyetlerine İlişkin Sözleşmeler

Tebliğde, havayolu faaliyetlerine ilişkin çeşitli istisnalar sağlanmıştır.

Buna göre;

- Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri,
- Hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler,
- Sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıklar

Türkiye’de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren sözleşmeler yapabilecektir. Ancak gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri istisna kapsamına dahil olmayıp, bu sözleşme bedelleri Türk Lirası cinsinden belirlenecektir.

13) Kıymetli Evraklarda Yer Alan Bedeller ve Uluslararası Piyasalarda Fiyatı Belirlenen Sözleşmelere İlişkin Hususlar

Sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir.

Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilecektir.

14) Döviz Cinsinden Düzenlenmiş Sözleşmelerde Türk Lirası’na Dönüşüm Kuru ve Sözleşme Yenileme

Tebliğ ile istisna kapsamına alınmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi uyarınca, 13.10.2018 tarihine kadar, Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.

Buna göre taraflar aralarında;

a) Mutabık kalırsa, kendileri dönüşüm kurunu belirleyecektir.

b) Mutabık kalamazlarsa, akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenecektir.

02.01.2018 Günü Saat 15:30'da Belirlenen Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Efektif Satış Kurları		
Döviz Kodu	Döviz Cinsi	Efektif Satış
USD/TRY	ABD DOLARI	3,7776
AUD/TRY	AVUSTRALYA DOLARI	2,98
DKK/TRY	DANİMARKA KRONU	0,61301
EUR/TRY	EURO	4,5525
GBP/TRY	İNGİLİZ STERLİNİ	5,1252
CHF/TRY	İSVİÇRE FRANGI	3,8941
SEK/TRY	İSVEÇ KRONU	0,46561
CAD/TRY	KANADA DOLARI	3,0251
KWD/TRY	KUVEYT DİNARI	12,773
NOK/TRY	NORVEÇ KRONU	0,46608
SAR/TRY	SUUDİ ARABİSTAN RİYALİ	1,0133
JPY/TRY	JAPON YENİ	3,3771

Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları (2018/01-09)

	<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>	<u>Temmuz</u>	<u>Ağustos</u>	<u>Eylül</u>
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55	2,30	6,30

Ayrıca Tebliğe göre, 13.09.2018 tarihinden önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller yukarıda belirtildiği şekilde iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenecektir. Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenecektir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenecek ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkrafta belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olacaktır.

15) İstisna Tanındığı Halde Sözleşme Bedelinin Türk Lirası Cinsinden Kararlaştırılması

Tebliğe göre, istisna tanınan tarafların mutabakatıyla; yeni yapılacak sözleşmelerin Türk parası cinsinden yapılmasını veya mevcut döviz cinsinden veya dövize endeksli sözleşmelerde yer alan bedellerin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi uyarınca Türk parası olarak yeniden kararlaştırılmasını talep etmesi durumunda sözleşmelerde yer alan bedeller Türk parası cinsinden kararlaştırılacaktır.

Daha ayrıntılı bilgi için müşavirliğimize başvurunuz,

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD ŞTİ.**